

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Daňkové a soudců Mgr. Miroslavy Kašpírkové a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobce Mgr. P.P., zastoupeného Mgr. Jiřím Vondrou, advokátem, se sídlem Praha 1, Panská 6,** proti **žalované Západočeské univerzitě v Plzni, se sídlem Plzeň, Univerzitní 8,** v řízení o žalobě proti rozhodnutí rektora Západočeské univerzity v Plzni, ze dne 25. 10. 2010, čj. PR-P-1201711/09/10/VO

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí rektora Západočeské univerzity v Plzni ze dne 25. 10. 2010, čj. PR-P-1201711/09/10/VO a rozhodnutí Západočeské univerzity v Plzni ze dne 21. 9. 2010, čj. PR-P-1201711/09/10, s e z r u š u j í a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 6.800 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobce Mgr. Jiřího Vondry, advokáta.**

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě ke Krajskému soudu v Plzni se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí rektora Západočeské univerzity v Plzni, ze dne 25.10.2010, čj. PR-P-1201711/06/10/VO (*dále jen napadené rozhodnutí*), kterým nebylo vyhověno jeho žádosti o zrušení rozhodnutí o poplatku za studium a bylo potvrzeno rozhodnutí Západočeské univerzity v Plzni ze dne 21.9.2010, čj. PR-P-1201711/09/10 (*dále jen prvoinstanční*

rozhodnutí), jímž byl žalobci vyměřen podle § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), *(dále jen ZVŠ nebo zákon o vysokých školách)* poplatek za studium částkou 17.712 Kč. Žalobce navrhoval zrušení i prvoinstančního rozhodnutí a přiznání mu práva na náhradu nákladů řízení.

2. Usnesením ze dne 30.12.2010, čj. 57A 119/2010-32, nebyl žalobě přiznán odkladný účinek.

II. Důvody žaloby

3. Dle žalobce jsou napadená rozhodnutí nezákonná a zjištění učiněná žalovanou nemají oporu ve faktickém stavu, jsou vnitřně rozporná. Odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí sice obsahuje některé skutečnosti, na jejichž základě byl předmětný poplatek za studium vyměřen, jeví se však jako zmatečné, neboť z něj pouze vyplývá, že žalobci byl vyměřen poplatek za prodlouženou dobu studia, protože studoval déle než je standardní délka studia zvětšená o jeden rok, a že standardní doba studia příslušného studijního programu je stanovena podle čl. 3 odst. 1 Studijního a zkušebního řádu žalované. Žalovaná uvedla jako zdroj zjištění matriku studentů, kterou je povinna vést podle § 88 ZVŠ a omezila se na stručné sdělení, že žalobce dnem 10.9.2010 překročil standardní dobu studia a tímto datem mu začíná období šesti měsíců nad standardní dobu. Současně lze ze závěru odůvodnění dovodit, že žalovaná registruje započetí studia, za něž vyměřuje žalobci poplatek, dnem 10.9.2008.

4. Žalobce dále nesouhlasil s interpretací důvodu, pro nějž podal rektorovi žádost o přezkoumání prvoinstančního rozhodnutí. Nedomáhal se prominutí poplatku za studium, nýbrž zrušení rozhodnutí o jeho vyměření, jakkoliv apeloval na svoji finanční situaci a na své setrvalé nadstandardní studijní výsledky. To je podstatný rozdíl, protože pouhého prominutí se domáhá ten, jenž důvodnost či zákonnost takového rozhodnutí nepopírá. Žalovaná nevzala v potaz námitky uvedené v žádosti o přezkoumání, zejména zcela zřejmý fakt, že žalobce v předmětném studijním programu završil teprve dva roky standardní doby studia, a to dne 9.9.2010, a neaplikovala na věc normu případně. Podle § 58 odst. 2 ZVŠ stanoví vysoká škola poplatek za studium teprve tehdy, když student studuje ve studijním oboru déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok, tedy v tomto případě déle, než tři roky.

5. V kontextu uvedeného žalobce poukázal na odůvodnění obou rozhodnutí, zejména na skutečnost, že orgánem přezkoumávajícím prvoinstanční rozhodnutí byl potvrzen výrok orgánu rozhodujícího v prvním stupni, a to navzdory tomu, že žalovaná v rozhodnutí o vyměření studijního poplatku a potažmo i v rozhodnutí potvrzujícím správně zjistila faktickou standardní dobu studia žalovaného (myšleno žalobce – poznámka soudu) počínající dnem zápisu žalobce do studijního programu N6701 Politologie, tj. 10.9.2008, a uplynulou dne 9.9.2010. Ze zjištění, že žalobce prokazatelně studuje tento obor teprve třetím rokem, vyvodila nesprávný právní závěr, neboť pro účely vyměření poplatku za studium opomenula v souladu se zákonem o vysokých školách zvýšit dobu studia o jeden rok.

III. Vyjádření žalované

6. Dle žalované byl poplatek za studium žalobci stanoven v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o vysokých školách. Žalobce studoval na Západočeské univerzitě v Plzni nejprve magisterský studijní program M6805 Právo (Fakulta právnická) a bakalářský studijní program B6701 Politologie (fakulta filozofická). Oba tyto studijní programy řádně ukončil. V současné době studuje magisterský studijní program N6701 Politologie (Fakulta filozofická). Poplatek platil za tzv. další studium. Žalobce jako absolvent bakalářského a magisterského studijního programu studuje v dalším magisterském studijním programu. Doba jeho studia již překročila standardní dobu studia (což sám žalobce výslovně potvrzuje), proto mu byl stanoven poplatek za studium podle § 58 odst. 3 ZVŠ. Podle § 58 odst. 4 ZVŠ je pro vznik poplatkové povinnosti rozhodující uplynutí pouze standardní doby studia. Argument žalobce, že se musí jednat o standardní dobu studia zvětšenou o jeden rok tedy nelze použít. Prvoinstanční rozhodnutí všechny popsané skutečnosti v odůvodnění obsahuje. Je zde uvedeno, že žalobce překročil standardní dobu studia a skutečnost, o kterou se toto zjištění opírá – o matriku studentů. Také je uvedeno příslušné ustanovení zákona o vysokých školách, podle kterého byl poplatek vyměřen. Rozhodnutí tak má stanovené náležitosti. Za tohoto stavu nezbylo, než napadeným rozhodnutím prvoinstanční rozhodnutí potvrdit. Stejně tak nebylo možno vyhovět žádosti žalobce o prominutí poplatku za studium ze sociálních důvodů, když žalobce blíže svá tvrzení obsažená v žádosti o přezkoumání nijak nedoložil. Rozhodující dle žalované je fakt, že žalobce má povinnost stanovený poplatek platit. I kdyby soud napadené rozhodnutí zrušil, rozhodnutí o stanovení poplatku, u kterého již žalobci vznikla povinnost ho uhradit, pouze oddálí.

IV. Replika žalobce

7. Žalovaná vyměřila žalobci poplatek za studium podle § 53 odst. 3 ZVŠ, kde je stanoveno, že se poplatek platí v případě standardní doby studia zvětšené o jeden rok, v tomto případě tedy až za čtvrtý rok studia. Rovněž v elektronickém systému žalované (www.moje.zcu.cz) je uvedeno, že je poplatek stanoven dle odst. 3 uvedeného ustanovení. Teprve ve vyjádření k žalobě však žalovaný uvádí, že poplatek byl stanoven podle poslední věty § 58 odst. 4 ZVŠ a že není možné interpretovat standardní dobu studia stejně jako v odstavci předchozím. Toto však v zákoně uvedeno není. Jedná se pouze o tendenční výklad zákona. Povinnost zaplatit poplatek lze stanovit pouze na základě explicitního ustanovení zákona, ne na základě jeho pouhého výkladu. Žalovaná uvádí, že pokud soud vyhoví žalobci, poplatek mu stejně znovu vyměří, což žalobce pociťuje jako neoprávněný nátlak, aby se vzdal svého práva, o kterém je přesvědčen. Žalobce již po dobu tří let, aniž by byl přesvědčen, že je to po právu, platí poplatek dle § 58 odst. 4 ZVŠ za další studium ve výši přibližně 3.000 Kč ročně a za akademický rok 2010/2011 jej již na základě rozhodnutí žalované zaplatil. Ani proto tedy není možné na základě téhož ustanovení stanovit ještě další poplatek v takové výši, jak to učinil žalovaný. Na závěr žalobce uvedl, že nemá nic proti placení školného na vysokých školách, tato povinnost však musí být stanovena výslovně zákonem a s obecnou platností pro všechny, podpořenou systémem půjček. Žalobce stanovený poplatek uhradil ve lhůtě splatnosti, díky půjčce svých prarodičů, kteří mu půjčili část svých celoživotních úspor primárně určených k tomuto účelu, které bude muset vrátit.

V. Posouzení věci Krajským soudem v Plzni

Z čeho soud vycházel

8. Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen s.ř.s.*).

9. Při přezkoumání napadeného rozhodnutí soud vycházel podle § 75 odst. 1 s.ř.s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, podle § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal napadený výrok rozhodnutí v mezích žalobou včas uplatněných žalobních bodů, neshledal při tom vady podle § 76 odst. 2 s.ř.s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. O věci samé rozhodl soud podle § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání, neboť žalobce s tím vyslovil souhlas a žalovaný k výzvě soudu nevyjádřil svůj nesouhlas, soud proto vycházel z fikce jeho souhlasu.

10. Žaloba je důvodná.

Právní posouzení věci

I.

11. Žalovaná vyměřila žalobci prvoinstančním rozhodnutím poplatků za studium částkou 17.712 Kč podle § 58 odst. 3 ZVŠ, podle něhož *[s]tuduje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatky za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, přičemž období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. A v souladu s čl. 14 odst. 1 a 2 Statutu Západočeské univerzity v Plzni (dále jen Statut ZČU), kde je stanoveno: Studentům, kteří studují déle, než je standardní doba studia příslušného studijního programu zvětšená o jeden rok (§ 58 odst. 3 zákona), se v daném studijním programu stanoví poplatek za studium (odst. 1). Poplatek za studium za každých započatých šest měsíců studia činí šestinásobek základu (odst. 2). Konkrétní výše poplatku byla pro akademický rok 2010/2011 stanovena rozhodnutím rektora č. 03R/2010, kde je pod bodem 2 uvedeno: Poplatek za studium podle § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění (dále zákon) a článku 14 odst. 1 a 2 Statutu ZČU, tj. studuje-li student déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, činí na ZČU za každé, byť i započaté šestiměsíční období studia 17 712, - Kč.*

12. V odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí žalovaná uvedla: *Standardní doba studia příslušného studijního programu je stanovena podle čl. 3 odst. 1 Studijního a zkušebního řádu Západočeské univerzity v Plzni, v platném znění, jako součást příslušného studijního programu. Dnem 10.9.2010 jste překročil standardní dobu studia aktuálně studovaného studijního programu. Datem 10.9.2010 Vám začíná období šesti měsíců studia nad standardní dobu studia, proto Vám byla podle § 58 odst. 3 ZVŠ a čl. 14 odst. 1 a 2 Statutu stanovena povinnost zaplatit poplatek za studium. Údaje o celkové době Vašeho studia a o překročení standardní doby studia zjistila Západočeská univerzita v Plzni z matriky studentů, kterou je povinna vést podle § 88 ZVŠ. Příslušný údaj je možno na vyžádání sdělit. Uvedené údaje jsou*

obsaženy též ve Sdružených informacích matrik studentů (SIMS), což je centrální evidence, kterou vede Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Podle těchto evidencí Vám byla do celkové doby studia započítána studia [1] ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI – Fakulta filozofická N6701, navazující, prezenční, zápis 10.9.2008. Výše poplatku za studium byla stanovena v souladu s čl. 14 odst. 2 Statutu a rozhodnutím rektora č. 03R/2010, které též stanoví způsob a formu placení poplatků za studium.

13. Prvoinstanční rozhodnutí obsahuje poučení o tom, že lze proti tomuto rozhodnutí v souladu s § 68 odst. 4 ZVŠ podat rektorovi prostřednictvím Informačního a poradenského centra (IPC) písemnou žádost o přezkoumání tohoto rozhodnutí, a to do 30 dnů ode dne jeho doručení. Podání žádosti má odkladný účinek.

14. Poučení vychází z ust. § 68 odst. 3 písm. f) ZVŠ, podle něhož [r]ozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem podle § 58 odst. 3 a 4, musí být vyhotoveno písemně, musí obsahovat odůvodnění a poučení o možnosti podat žádost o přezkoumání a musí být studentovi doručeno do vlastních rukou. Dále z ust. § 68 odst. 4 ZVŠ, kde je uvedeno, že [s]tudent může do 30 dnů ode dne, kdy mu bylo rozhodnutí podle odstavce 3 doručeno, požádat o přezkoumání rozhodnutí; zmeškání této lhůty lze ze závažných důvodů prominout. Žádost se podává orgánu, který rozhodnutí vydal. Jestliže je tímto orgánem děkan, může sám žádosti pouze vyhovět a rozhodnutí změnit nebo zrušit, jinak ji předá k rozhodnutí rektorovi. Rektor změni nebo zruší rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu se zákonem, vnitřním předpisem veřejné vysoké školy nebo její součástí. Rozhodnutí o disciplinárním přestupku a o vyloučení ze studia podle § 67 zruší i v případě, že dodatečně vyšly najevo skutečnosti, které by odůvodňovaly zastavení řízení. Žádost o přezkoumání rozhodnutí vydaného podle odstavce 3 písm. f) má vždy odkladný účinek.

15. Proti prvoinstančnímu rozhodnutí podal žalobce podle poučení písemnou žádost, kde uvedl, že nesouhlasí s vyměřením poplatku za studium ve výši 17.712 Kč. Namítal, že se poplatek neopírá o platné právní normy, nemá opodstatnění a byl mu vyměřen chybně. Cítoval ust. § 58 odst. 3 ZVŠ s tím, že standardní doba studia magisterského studijního programu, který studuje, je dle § 46 odst. 2 nejmeně jeden a nejvýše tři roky. Ve smyslu čl. 3 odst. 1 studijního a zkušebního řádu ZČU je standardní doba studijního programu N6701 Politologie dva roky. On studuje navazující studijní program N6701 Politologie ve třetím roce, respektive započal pátý semestr. Standardní doba studia tohoto studijního programu je dva roky. Poplatek se však na základě zákona vyměřuje až za studium, které překračuje standardní dobu studia o více než jeden rok. Poplatek by tedy měl být vyměřen až za čtvrtý rok (počínaje sedmým semestrem) studia, nikoli za rok třetí, jak byl nyní chybně vyměřen. Dále žalobce uvedl, že na ZČU studoval magisterský studijní program M6805 Právo a bakalářský studijní program B6701 Politologie, Oba tyto studijní programy řádně ukončil ve smyslu § 45 odst. 3 a § 46 odst. 3 ZVŠ, což může doložit příslušnými diplomy. Doba řádně ukončeného studia se nezapočítává do doby, za níž je vyměřen poplatek ve smyslu § 58 odst. 3 ZVŠ. Oba programy studoval současně, za což mu byl vyměřen poplatek za další studium dle § 58 odst. 4 ZVŠ, který řádně a včas zaplatil. Jako další argument uvedl, i pokud by byl poplatek vyměřen správně, což nebyl, nemohl by s jeho vyměřením souhlasit z morálních důvodů. Na ZČU studoval současně právo v pětiletém studijním programu a politologii ve tříletém bakalářském a na něj navazujícím standardně dvouletém magisterském oboru politologie. Studium magisterského studijního programu o rok prodloužil jen proto, aby mu

nekončila dvě studia najednou. Ve všech programech studoval a studuje, jak se domnívá, bez problémů, v rámci magisterského studijního programu právo měl studijní průměr nižší než 1,5 a nikdy nedostal hodnocení horší než chvalitebně. Na univerzitě studuje mnoho studentů, kteří mají větší problémy v rámci jednoho studijního programu a často o rok protahují standardní délku svého studijního programu a to zcela bezplatně. Žalobci proto přišlo nespravedlivé, aby v jeho případě za studium platil. Domníval se, že by si univerzita měla vážit lidí, kteří se snaží něčeho dosáhnout a nikoliv jim stavět příkázky. Mimoto, kdyby byl vyměření poplatků vyměřeno správně, což nebyl, je zcela nad jeho finanční možnosti, neboť ještě studuje, bydlí sám v Praze a živí se sám, přičemž jeho plat činí kolem 16.000 Kč hrubého a jiný příjem nemá. Uzavřel, že na základě uvedeného nemůže být sporu, že byl předmětný poplatek za studium vyměřen nesprávně a nemá oporu v platných právních normách. Rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem i vnitřním předpisem ZČU nebo její součástí. Navrhoval proto, aby bylo rozhodnutí o vyměření poplatku za studium ve smyslu § 68 odst. 4 ZVŠ zrušeno.

16. Napadeným rozhodnutím bylo podle § 68 odst. 4 ZVŠ prvoinstanční rozhodnutí potvrzeno a podle § 58 odst. 8 ZVŠ žádosti o prominutí vyměřeného poplatku nevyhověno.

17. Podle § 58 odst. 8 ZVŠ *[r]ozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem podle odstavce 3 nebo odstavce 4 se vydává alespoň 90 dnů před splatností poplatku. Rektor může v rámci rozhodování o žádosti o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem vyměřený poplatek snížit, prominout nebo odložit termín jeho splatnosti s přihlédnutím zejména ke studijním výsledkům a sociální situaci studenta podle zásad uvedených ve statutu veřejné vysoké školy.*

18. V odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou citována ustanovení § 68 odst. 4 a § 58 odst. 8 ZVŠ a uvedeno: *Jediným důvodem pro podání žádosti o přezkoumání daného rozhodnutí byla žádost o prominutí vyměřeného poplatku. V podané žádosti požadujete prominout vyměřený poplatek. Jako důvody uvádíte, že odmítáte samotný fakt vyměření poplatku a sociální důvody. Na základě stanoviska děkana Fakulty filozofické ze dne 15.10.2010 a po přezkoumání tvrzených skutečností uvedených ve Vaší žádosti, které nebyly podloženy relevantními důkazy, jsem se rozhodl nevyhovět Vaší žádosti o prominutí vyměřeného poplatku.*

19. Z uvedeného je zřejmé, že žalobce využil svého práva a podle § 68 odst. 4 ZVŠ požádal o přezkoumání prvoinstančního rozhodnutí, tedy rozhodnutí, jímž bylo rozhodnuto o vyměření poplatku spojeného se studiem. Rektor Západočeské univerzity v Plzni (*dále jen rektor ZČU*) napadeným rozhodnutím tak rozhodoval o žádosti žalobce o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem. V rámci přezkoumání takového prvoinstančního rozhodnutí byl rektor ZČU oprávněn ve smyslu § 68 odst. 4 ZVŠ změnit nebo zrušit rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu se zákonem, vnitřním předpisem veřejné vysoké školy nebo její součástí. Pokud by takový rozpor neshledal, mohl prvoinstanční rozhodnutí potvrdit. Ve smyslu § 58 odst. 8 ZVŠ pak byl oprávněn v rámci rozhodování o žádosti o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem vyměřený poplatek snížit, prominout nebo odložit termín jeho splatnosti. Podnět k přezkumu dal žalobce podáním žádosti o přezkoumání tohoto rozhodnutí, jak jej opravňuje § 68 odst. 4 ZVŠ. Podání, které zákon o vysokých školách v § 68 odst. 4 označuje formálně jako žádost, má z hlediska materiálního povahu odvolání proti danému rozhodnutí. Žalobce v žádosti namítal

(viz odst. 15), že mu byl poplatek vyměřen podle § 58 odst. 3 ZVŠ, proto měl být vyměřen až za čtvrtý rok (počínaje sedmým semestrem) studia, nikoli za rok třetí, jak byl nyní chybně vyměřen. Uvedl, které dva studijní programy a kdy na Západočeské univerzitě v Plzni absolvoval a že oba řádně ukončil ve smyslu § 45 odst. 3 a § 46 odst. 3 ZVŠ. Jeho argumenty v žádosti uvedené směřovaly k závěrečnému návrhu, aby bylo prvoinstanční rozhodnutí zrušeno. Slovy zákona tedy podle § 68 odst. 4 ZVŠ navrhoval, aby bylo zrušeno rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem, když bylo vydáno v rozporu s § 58 odst. 3 ZVŠ (v rozporu se zákonem) a v rozporu s čl. 14 odst. 1 a 2 Statutu ZČU (vnitřním předpisem veřejné vysoké školy). Rektor ZČU však při rozhodování o žádosti žalobce nepřezkoumával, zda bylo prvoinstanční rozhodnutí vydáno v souladu se zákonem a vnitřním předpisem veřejné vysoké školy, jak mu ukládá § 68 odst. 4 ZVŠ, ale v rozporu s obsahem žádosti uvedl, že jediným důvodem pro podání žádosti o přezkoumání daného rozhodnutí byla žádost o prominutí vyměřeného poplatku (viz odst. 18) a krátce zdůvodnil, proč rozhodl žádosti o prominutí vyměřeného poplatku nevyhovět. Nereagoval na námitky a argumentaci žalobce v podané žádosti o nezákonnosti vyměřeného poplatku, nevypořádal se s nimi tak, aby bylo na jisto postaveno, zda došlo k porušení § 58 odst. 3 ZVŠ, jak v žádosti namítal žalobce, a o žádosti rozhodl podle § 58 odst. 8 ZVŠ tak, že žádosti o prominutí vyměřeného poplatku nevyhovuje, ačkoliv taková žádost nebyla žalobcem uplatněna. Z uvedeného soud činí závěr, že se v daném případě jedná o pochybení spočívající v rozporu mezi zjištěným skutkovým stavem a právním závěrem učiněným v napadeném rozhodnutí. Napadené rozhodnutí je proto v rozporu se zákonem, s ust. § 68 odst. 4 ZVŠ, proto je dán důvod jeho zrušení pro nezákonnost.

II.

20. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 s. ř. s. vždy směřuje proti rozhodnutí správního orgánu druhého stupně. Pro účely soudního přezkumu správních rozhodnutí jsou rozhodnutí obou stupňů správních orgánů vnímána jako jeden celek. To znamená, že ač správní soudy přezkoumávají a případně ruší především rozhodnutí správního orgánu druhého stupně, při posuzování zákonnosti tohoto rozhodnutí přihlížejí k předchozímu správnímu řízení a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

21. Podle § 68 odst. 1 věta první ZVŠ se na rozhodnutí o právech a povinnostech studenta nevztahují obecné předpisy o správním řízení, tedy zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (*dále jen správní řád*). Podle zákona o vysokých školách vyplývá povinnost odůvodnit rozhodnutí o poplatku za studium z ustanovení § 68 odst. 3 písm. f) ZVŠ, podle něhož musí být rozhodnutí o poplatku spojeného se studiem vyměřeném podle § 58 odst. 3 ZVŠ vyhotoveno písemně a musí obsahovat odůvodnění. Zákon o vysokých školách však nestanoví, jaký má být konkrétní obsah odůvodnění rozhodnutí o právech a povinnostech studenta, v daném případě rozhodnutí o poplatku spojeném se studiem. Svojí povahou nejbližším procesním předpisem je správní řád, který v § 68 odst. 3 stanoví, *[v] odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí*. I když se uvedené ustanovení správního řádu na dané řízení, v němž bylo rozhodováno podle § 58 odst. 3 ZVŠ, nepoužije, je zřejmé, že rozhodnutí o poplatku spojeném se studiem musí obsahovat náležitosti obdobné, jak jsou stanoveny ve správním řádu, pokud má být následně takové rozhodnutí přezkoumáváno odvolacím správním orgánem a v případě podané žaloby

proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumatelné soudem, tedy pokud má být posouzeno, zda je jeho výrok v souladu se zákonem.

22. Aby soud mohl přezkoumat rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem podle § 58 odst. 3 ZVŠ (v daném případě prvoinstanční rozhodnutí) a rozhodnutí o žádosti účastníka řízení o přezkoumání prvoinstančního rozhodnutí (v daném případě napadené rozhodnutí) musí být z odůvodnění obou rozhodnutí zcela jednoznačně patrné, že byly splněny všechny zákonné podmínky vyžadované ustanovením § 58 odst. 3 ZVŠ pro stanovení poplatku za studium v příslušné výši. K obdobnému závěru o nutných náležitostech odůvodnění rozhodnutí o vyměření poplatku za studium dospěl také Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 5.9.2007, čj. 3As 15/2007-37 (www.nssoud.cz), ve kterém mimo jiné uvedl, že *je zřejmé, že za situace, kdy je připuštěn soudní přezkum rozhodnutí ve věci vyměření poplatku spojeného se studiem podle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, se implicitně počítá s tím, že tato rozhodnutí budou odůvodněna. V opačném případě by soudní přezkum rozhodnutí postrádal svůj smysl, neboť by v řízení před soudem – při neznalosti důvodů či úvah, jimiž se správní orgán při posuzování dané věci řídil, nebylo co přezkoumávat, nehledě na to, že nedostatečné odůvodnění svým způsobem eliminuje i smysluplný výkon práva na podání žaloby podle soudního řádu správního.* V rozsudku ze dne 17.5.2007, čj. 7 As 13/2006-105, Nejvyšší správní soud uvedl, že *pokud rozhodnutí podléhá soudnímu přezkumu, musí mít soud možnost přezkoumat, k jakým právně relevantním skutkovým zjištěním správní orgán dospěl, z jakých konkrétních podkladů vycházel a z jakých právně relevantních důvodů posoudil zjištěný skutkový stav spočívající v dosavadním studiu účastníka jako naplnění zákonných podmínek pro stanovení poplatku a jeho výše za překročení standardní doby. Rozhodnutí postrádající takové odůvodnění je pak třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.* Se závěry uvedenými v těchto rozhodnutích Nejvyššího správního soudu se zdejší soud ztotožňuje.

23. Prvoinstanční rozhodnutí požadavkům na náležité odůvodnění nevyhovuje. V odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí je pouze uvedeno (viz odst. 12) po citaci § 58 odst. 3 ZVŠ, kterým dnem žalobce překročil standardní dobu studia aktuálně studovaného studijního programu a kterým datem začíná období šesti měsíců studia. Ohledně konkrétních údajů o celkové době studia a překročení standardní doby studia je zde odkaz, kde je možné tyto údaje čerpat. Uvedeno je, která studia byla do celkové doby studia započítána, bez jejich časového vymezení. V odůvodnění tak chybí konstatování v řízení zjištěného skutkového stavu, tedy zcela konkrétně uvedená data, od kdy do kdy žalobce na Západočeské univerzitě v Plzni studoval a jaké obory, aby tak bylo možné posoudit právně relevantní důvody zjištěného skutkového stavu spočívající ve zcela konkrétním vymezení dosavadního studia žalobce a na základě toho posoudit naplnění zákonných podmínek pro stanovení poplatku spojeného se studiem a jeho výše za překročení standardní doby. Prvoinstanční rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Závěr

24. Žaloba je důvodná. Napadené rozhodnutí soud shledal nezákonným, proto jej zrušil podle § 78 odst. 1 s.ř.s. Prvoinstanční rozhodnutí soud shledal nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, proto i jej zrušil podle § 78 odst. 1 s.ř.s. pro vady řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř.s.

Současně soud podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení. Žalovaná je ve smyslu § 78 odst. 5 s.ř.s. v dalším řízení vázána právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

VI. Náklady řízení

25. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto mu soud přiznal podle § 60 odst. 1 s.ř.s. právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku a odměně advokáta stanovené podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (*dále jen advokátní tarif*).

26. Odměna advokáta sestává ze 2 úkonů právní služby, a to za jeden úkon (převzetí a příprava věci) podle § 11 odst. 1 písm. a) a jeden úkon (podání žaloby) podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Podle § 9 odst. 3 písm. f) a § 7 advokátního tarifu činí sazba za jeden úkon právní služby ve věcech žalob projednávaných podle soudního řádu správního 2.100 Kč a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu má advokát za jeden úkon právní služby nárok na paušální částku 300 Kč. Zástupce žalobce, advokát, ve věci učinil celkem dva úkony, tj. 4.800 Kč. K odměně advokáta bylo připočteno 2.000 Kč za zaplacený soudní poplatek podle položky 14a, bod 2. písm.a) Sazebníku poplatků, přílohy zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Náklady řízení tak činí 6.800 Kč. Lhůtu k plnění určil soud podle § 160 odst. 1 zák.č. 99/1963 Sb. ve spojení s § 64 s.ř.s. Místo plnění bylo určeno podle § 149 odst. 1 zák.č. 99/1963 Sb. ve spojení s § 64 s.ř.s.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.)

V Plzni dne 29. června 2012

JUDr. Jana Daňková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Lenka Kovandová